

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22967604

Konu : Soru Önergesi (7/36404)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/36404
G.K.45

İlgi : 19.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1737875 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan Konya Milletvekili Sayın Barış BEKTAŞ'a ait 7/36404 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/36404) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 360881F0-F948-46A8-9F7F-C5E03EBC4966

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Levent BOZKURT

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN BARIŞ BEKTAŞ'A AİT 7/36404 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde gıda güvenilirliğinin sağlanması, gıdalarda taklit ve tağşişin önlenmesi, kişilerin sağlığının ve tüketici menfaatlerinin korunması ile sektörde haksız rekabetin engellenmesi amacıyla gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında resmi kontrol faaliyetleri Bakanlığımızca risk esasına göre, ön bildirim gereken hâller dışında, önceden haber verilmeksizin yıllık program çerçevesinde yürütülmektedir.

Resmi kontrollerin sıklığı “İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlemesi Prosedürü” çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır.

Ayrıca, resmi kontroller, yıllık numune alma programları ve Ulusal Kalıntı İzleme Planı (UKİP) yanı sıra şüphe, şikâyet, ihbar, TİMER, CİMER ve Alo 174 Gıda Hattı kapsamında şikâyet edilen ürün ve firmalara yönelik olarak da gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizden 186 ülkeye 2.218 çeşit ürün ihraç edilmektedir. 2024 yılında 4,2 milyon ton, 2025 yılında 2,5 milyon ton taze meyve ve sebze ihracatı gerçekleşmiştir. Bu yıllarda ihracatın yalnızca %0,1 gibi çok düşük bir miktarı geri dönmüştür.

Ülkemizden ihraç edilen ürünler çeşitli sebeplerle geri dönebilmektedir. Bu ürünler;

- Alıcı-satıcı arasındaki ticari anlaşmazlık (fiyat, teslim süresi, kalite (1. sınıf/2. sınıf) vb.)
- Ürünlerin uygunsuz veya uzun süreli nakliye koşullarında kalitesinin bozulması ve
- Alıcı ülkenin yetkili otoritesi tarafından yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen belge eksiklikleri (sertifika eksikliği, etiket uyumsuzluğu, ticari belgelerde eksiklik), mevzuat olumsuzlukları (gıda/yem/hayvan sağlığı/bitki sağlığı)

gibi nedenlerle iade edilebilmektedir.

Ülkemizden ihraç edilen ve herhangi bir nedenle ülkemize geri dönen ürünlerin tamamında öncelikle gümrükte ayniyat tespiti yapılmakta, ayniyat tespiti yapıldıktan sonra ürünler Bitki Karantinası Yönetmeliği, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve yem mevzuatı kapsamında %100 bitki sağlığı ve gıda/yem güvenirliliği yönünden resmi kontrollere tabi tutulmaktadır.

Yapılan resmi kontroller sonucunda, mevzuata uygun olmayan ürünlerin ülkemize girişine izin verilmemektedir. Ayrıca, yeni uygulama ile ihracatta geri dönen ürünlere yönelik ek tedbirler getirilmiştir.

Avrupa Birliği (AB) üye ülkeleri tarafından AB mevzuatına göre yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen olumsuzluklar, AB Komisyonuna bildirilmekte ve Komisyon tarafından yapılan nihai değerlendirme sonucu Gıda ve Yemde Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) üzerinden ilan edilmektedir.

RASFF üzerinden ilan edilen bildirimler kısıtlama olmaksızın erişime açıktır. Ülkemiz menşeli ürünler hakkında da zaman zaman RASFF üzerinden bildirim alınabilmektedir. Her bir RASFF bildirimi için ayrı ayrı izlenebilirlik denetimleri gerçekleştirilmektedir. Bildirime konu ürünün birincil üreticisi tespit edilmekte ve ilgili birimlerimiz tarafından üreticiye yönelik gerekli eğitimler verilmektedir. Bakanlığımızca yapılan çalışmalar ve alınan önlemler AB Komisyonuna düzenli olarak iletilmektedir. Bildirim alan ihracatçı ve bildirim konu ürüne yönelik resmi kontroller de artırılmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar sonucunda ülkemiz menşeli ürünlerle ilgili RASFF bildirim sayısında son 3 yılda %60 düşüş sağlanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımızca 2026 yılında bitki koruma ürünlerini kayıt altına alarak ve standart doz dışında alım, satım ve kullanımına izin verilmeyecektir. Bu kapsamda Bitki Reçete (B-Reçete) sistemiyle bitki koruma ürünlerinin izlenebilirliğini ve kayıtlılığını sağlanacaktır.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve ilgili Yönetmelikler, AB mevzuatına uyumlu olarak hazırlanmış ve yürürlüğe konmuştur. Denetim ve kontrol mekanizmaları AB standartlarındadır. Gıda işletmelerine yönelik risk esaslı denetim sistemi geliştirilmiş ve uygulanmaktadır. Denetim ekiplerinin eğitimi düzenli olarak yapılmakta, AB standartlarına uygun denetim yöntemleri kullanılmaktadır.

Ülkemizde toplam 41 kamu gıda kontrol laboratuvarı müdürlüğü bulunmaktadır. Bunlardan 40'ı uluslararası standartlara uygun şekilde akredite edilmiş durumdadır. Bu laboratuvarlar, gıda güvenliği analizlerini doğru ve güvenilir bir şekilde yapmak için onaylanmış yöntemler kullanmaktadır. AB standartlarına uygun testlerin yapılabilmesi için laboratuvar altyapısı sürekli olarak modernize edilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı 22 adet kamu laboratuvarı ve 53 adet Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı pestisit analizinde yetkili olup Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akreditedir. Laboratuvarlarımızın cihaz, alt yapı ve personel sayıları numune sayılarını karşılar niteliktedir. Ruhsatlandırılan, yasaklanan etken maddeler, ülke ve ulusal mevzuatlar kapsamında pestisit numunelerinde taranan etken madde sayıları her geçen yıl artmaktadır.

Bakanlığımız tarafından taze meyve ve sebzede tarladan sofraya güvenilir gıdayı temin etmek amacıyla hasat öncesi ve sonrasında, piyasaya arz edilmiş ürünlerde pestisit kalıntı kontrolüne ilişkin olarak yıllık gıda numune alma planı, bitkisel ürünler denetim programı her yıl revize edilerek uygulanmaktadır.

Resmi kontroller “İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlemesi Prosedürü” çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır. Bu doğrultuda, sektör bazında denetim sıklığı 1 ay ile 1 yıl arasında değişmekte olup her işletme yılda en az bir kez denetlenmektedir.

Denetim ve kontrollerde “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı pestisit kullanımının tespit edilmesi durumunda ürünler imha edilmekte veya uygunluk sağlanana kadar hasat geciktirilmektedir.

Ülkemiz mevzuatına uygun olmadığı tespit edilen ürünler nedeniyle gıda işletmesine ve birincil üreticiye 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” kapsamında yasal işlem uygulanmaktadır.

Bitkisel üretimde kimyasal mücadeleye alternatif yöntemlerin yaygınlaştırılması, pestisitlerin mevzuat doğrultusunda kullanılması ve etkin denetimi ile kalıntının önlenmesi amacıyla Kalıntı Eylem Planı (2022-2027) uygulamaya konulmuştur.

Bakanlığımızca uluslararası standartlar doğrultusunda pestisit kullanımına alternatif yöntemlerin kullanılması, çevre dostu mücadele yöntemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla Entegre Zararlı Yönetimi (IPM), Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) projeleri teşvik ve tavsiye edilmekte olup, bu yönde eğitim, proje ve kontrol faaliyetleri yürütülmektedir. Pestisit kullanımına alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerini kullanan üreticilere destekleme ödemesi yapılmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımızın, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu çerçevesinde yaptığı denetimlerin sonuçları, anılan Kanunun 31'inci maddesinin 6'ncı fıkrası çerçevesinde kamuoyu ile paylaşılmaktadır.